

- implementarea măsurilor corespunzătoare în vederea combaterii corupției, crimei organizate, contrabandei, migrației ilegale și traficului de ființe umane.

- promovarea și cultivarea în societatea moldovenească a valorilor europene așa ca demnitatea umană, libertatea, drepturile și libertățile umane, nondiscriminarea, toleranța, solidaritatea, ceea ce va spori gradul de implicare a cetățenilor în soluționarea problemelor țării și în dezvoltarea ei.

- și lista poate continua.

Toate aceste schimbări sunt posibil de realizat numai prin continuarea reformelor începute, prin depunerea unor eforturi enorme în vederea depășirii barierelor care ne fac să înaintăm spre UE în ritmul „*doi pași înainte, unul înapoi*”. Și când spun bariere am în vedere lipsa consensului politic între guvernare și opoziție și indiferența sau poate chiar apatia unor cetățeni, inclusiv a unor tineri față de implicarea activă în viața social-politică a țării. Schimbarea pornește de la fiecare, iar democrație înseamnă puterea aparține poporului. Așa că **hai să ne asumăm responsabilitatea Viitorului nostru și să gândim proeuropean, acționând local. Hai să aducem Europa la noi acasă.**

Bibliografie

1. Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte / http://gov.md/public/files/2013/ianuarie_2014/ACORD_RM-UE_1.pdf

2. Ghidul pentru Acordul de Asociere UE-Republica Moldova /

<http://www.gov.md/europa/ro/content/ghidul-pentru-acordul-de-aociere-ue-republica-moldova-2>

TINERII – O PRIORITATE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ

**Olga Rotari TAP-121, FTMIA, UTM
Conducător științific: I. asist. Lazariuc C.**

Întotdeauna am afirmat că viitorul aparține tinerilor și aceștia sunt principalii beneficiarii a tot ceea ce se construiește bine sau rău în

prezent. Tinerii dețin cheia dinamismului și prosperității Europei de mâine. Talentele, energia și creativitatea lor vor ajuta Europa să se dezvolte și să devină mai competitivă. Din acest motiv UE consideră necesară utilizarea tuturor instrumentelor existente, precum și adoptarea pe viitor a unor măsuri pentru îmbunătățirea situației lor, atât la nivel comunitar cât și la nivelul fiecărui stat membru, mai ales în condițiile în care tinerii au fost deosebit de afectați de criză.

Includerea conceptului de „tineret” în politica europeană este un fenomen relativ recent. Tratatul de la Maastricht din 1993 a extins sfera de aplicare a politicilor UE pentru a include și domeniul tineretului, în temeiul articolului 149 §2. Acesta afirmă că UE trebuie „...să încurajeze dezvoltarea schimburilor de tineri și a formatorilor socio-educativi...”. Înainte de anul 2001, activitățile instituțiilor europene în domeniul tineretului s-au axat în principal pe examinarea și punerea în aplicare a unor programe specifice, cum ar fi „Tineret pentru Europa”, lansat în 1988, „Serviciul European de Voluntariat”, lansat tot în 1988, sau programul „Tineret”, lansat în 2000. S-a considerat că era necesar ca această cooperare europeană să continue, tinerii având nevoie să se implice mai mult.

Cartea Albă privind tineretul a fost adoptată în noiembrie 2001, ca urmare a unui amplu proces de consultare în care au fost implicați tineri, oficiali de la nivel național în domeniul tineretului, cercetători în domeniu și reprezentanți ai societății civile. Cartea Albă conține o propunere făcută

statelor membre ale UE de a spori cooperarea în patru domenii prioritare privind tineretul:

- participare;
- informare;
- activități de voluntariat;
- o mai bună înțelegere și cunoaștere a tineretului.

Cartea Albă a propus să se ia mai mult în considerare aspectele legate de tineret atunci când se dezvoltă alte politici relevante, cum ar fi educația și formarea, ocuparea forței de muncă și incluziunea socială, sănătatea și anti-discriminarea.

În aprilie 2009, Comisia a prezentat o Comunicare intitulată „O strategie a UE pentru tineret-investiție și mobilizare. O metodă deschisă de coordonare reînnoită pentru abordarea provocărilor și oportunităților tineretului”. Noua strategie invită atât statele membre, cât și Comisia

Europeană, în perioada 2010-2018, să coopereze în domeniul tineretului prin intermediul metodei deschise de coordonare. Aceasta propune o abordare intersectorială, cu acțiuni pe termen scurt și lung, care implică toate domeniile politice-cheie care afectează tinerii din Europa. De asemenea, subliniază importanța lucrului cu tinerii și definește măsuri consolidate pentru o mai bună punere în aplicare a politicilor privind tineretul la nivelul UE. Strategia invită toate statele membre să stabilească un dialog permanent și regulat cu tinerii.

Câteva luni mai târziu, în **noiembrie 2009**, Consiliul UE al miniștrilor de tineret, a adoptat, o **Rezoluție privind un cadru reînnoit pentru cooperare europeană în domeniul tineretului pentru perioada 2010-2018**. Prin Rezoluție se stabilesc:

- crearea unui număr mai mare de oportunități egale pentru toți tinerii în educație și pe piața forței de muncă;
- promovarea cetățeniei active, a incluziunii sociale și a solidarității în rândul tinerilor.

Cele **opt domenii prioritare de acțiune** stabilite prin rezoluție sunt: educație, ocuparea forței de muncă, creativitate și antreprenoriat, sănătate și sport, participare, incluziune socială, voluntariat, tinerii și lumea.

În cele ce urmează, vom reliefa obiectivele și inițiativele specifice primelor domenii prioritare, și anume educație și formare și ocuparea forței de muncă, care pun accent pe soluționarea a două probleme majore, calitatea educației și șomajul, cu care se confruntă tinerii de azi, atât cei europeni, cât și cei din Republica Moldova:

1. Educație și formare

Obiective: Accesul egal la educație și formare de calitate, cât și la oportunități de învățare pe tot parcursul vieții trebuie sprijinit. Tranziția tinerilor către piața muncii trebuie facilitată și sprijinită, iar abandonul școlar redus.

Educația și formarea sunt importante pentru dezvoltarea tinerilor europeni și rămân esențiale pentru îndeplinirea obiectivului Strategiei de la Lisabona de a face din Europa o societate avansată, bazată pe cunoaștere. Programul UE de finanțare pentru tineret - „Tineret în Acțiune”, împreună cu programul „Învățare pe tot parcursul vieții” sprijină această abordare.

Atunci când este abordată problema șomajului în rândul tinerilor, un accent din ce în ce mai mare se pune pe *dezvoltarea abilităților și competențelor*. Inițiativa comună de natură politică, realizată în

cooperare de Comisia Europeană și statele membre - „*Noi competențe pentru noi locuri de muncă*” - vizează sprijinirea statelor membre și a regiunilor UE în vederea dezvoltării unor mijloace mai eficiente pentru a analiza și prevedea care sunt competențele cerute pe piața forței de muncă de mâine. Aceste informații vor conduce la dezvoltarea și adaptarea educației și formării, astfel încât lucrătorii în domeniu să poată dobândi competențele cerute.

Calificări transfrontaliere - Pentru ca europenii să fie cu adevărat mobili, calificările dobândite într-o țară trebuie să poată fi validate într-o alta. O parte centrală a acestui proces o reprezintă dezvoltarea cadrelor și instrumentelor europene comune în vederea creșterii transparenței, recunoașterii și calității competențelor și calificărilor pentru ca astfel să fie facilitată mobilitatea cursanților și a lucrătorilor.

Youthpass este o recunoaștere la nivel european a experiențelor de învățare nonformală dobândite în cadrul programului Tineret în Acțiune. Acest instrument are două obiective principale:

- să creeze certificate pentru toate acțiunile programului;
- să dezvolte instrumente suplimentare de auto-evaluare pentru proiecte pe termen lung, care vor veni în completarea certificatelor.

De asemenea Uniunea Europeană a lansat un șir de programe comunitare pentru tineret menite să formeze și să contribuie la dezvoltarea personalității juvenile în spiritul unei societăți în care prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și demnitatea umană. Programul de învățare pe tot parcursul vieții include programul Erasmus, programul Leonardo da Vinci, programul Comenius și programul Grundtvig.

Înființat în 1987, Erasmus este cel mai important program de învățământ și formare profesională din Uniunea Europeană în ceea ce privește mobilitatea și cooperarea la nivelul învățământului superior în Europa. Diferitele sale acțiuni se adresează nu doar studenților care doresc să studieze și să muncească în străinătate, ci și profesorilor și altor categorii de personal. În plus, programul sprijină instituțiile de învățământ superior care doresc să coopereze prin programe intensive, rețele academice și proiecte multilaterale, precum și să creeze legături cu mediul de afaceri.

Programul Erasmus le permite studenților să petreacă între 3 și 12 luni într-o altă țară europeană, fie pentru studii, fie pentru stagii în întreprinderi sau alte organizații. Poate beneficia de acest program orice

student înscris la o instituție de învățământ superior care participă la program dintr-una dintre cele 33 de țări Erasmus (statele membre ale UE, Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția și Turcia). Erasmus face parte din programul UE de învățare pe tot parcursul vieții și reprezintă mai mult de 40% din bugetul acestuia.

Obiectivele mobilităților studențești Erasmus sunt:

Să ajute studenții să beneficieze educațional, lingvistic și cultural din experiența studierii în alte țări europene;

Să promoveze cooperarea între instituții și îmbogățirea mediului educațional al instituțiilor gazdă;

Să contribuie la dezvoltarea unui corp comun de tineri calificați, cu deschidere și cu experiența internațională, ca viitori specialiști;

Să faciliteze transferul de credite și recunoașterea perioadelor de mobilitate petrecute în străinătate, utilizând ECTS sau un sistem de credite compatibil.

Ocuparea forței de muncă.

Obiective Integrarea tinerilor pe piața muncii, fie ca angajați, fie ca antreprenori, trebuie sprijinită. Tranziția de la educație și formare sau de la șomaj / inactivitate către piața muncii trebuie facilitată și sprijinită. Oportunitățile de a reconcilia viața profesională cu viața de familie trebuie îmbunătățite.

Anul trecut, în Europa, aproape 6 milioane de persoane sub 25 de ani nu aveau un loc de muncă și 7,5 milioane de persoane nu erau încadrate profesional și nu urmau niciun program educațional sau de formare. Ratele șomajului în rândul tinerilor în Europa se ridicau la 23,5% în primul trimestru al anului 2013, ceea ce depășește dublul ratei, deja foarte ridicate, a șomajului înregistrat pentru populația în ansamblu. În unele țări, mai mult de jumătate din tinerii care doresc să lucreze nu au un loc de muncă.

Acești tineri constituie atât o resursă neexploată uriașă, pe care Europa nu își poate permite să o risipească, cât și o criză socială, căreia Europa trebuie să-i pună capăt. Șomajul în rândul tinerilor are un impact profund atât asupra persoanelor, cât și asupra societății și a economiei. În cadrul mai larg al Strategiei europene pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă, faptul de a-i ajuta pe tineri să intre și să rămână pe piața muncii, precum și să dobândească și să-și dezvolte competențele care le vor permite să accedă la un loc de muncă reprezintă o prioritate absolută pentru Uniunea Europeană.

Așadar, reformele esențiale trebuie să fie însoțite de măsuri cu efecte rapide vizând stimularea creșterii economice și sprijinirea tinerilor în găsirea unui loc de muncă și în dobândirea competențelor esențiale. Aceste măsuri vor spori încrederea și le vor demonstra tinerilor că îi așteaptă un viitor luminos. În acest sens, anul trecut, Comisia a propus o serie de măsuri practice și realizabile, care ar putea avea un impact imediat, cele mai importante fiind:

– **punerea în aplicare a garanției pentru tineret** - Comisia a invitat statele membre să se asigure că, în termen de patru luni de la terminarea studiilor sau de la intrarea în șomaj, toți tinerii europeni primesc o ofertă de bună calitate legată de obținerea unui loc de muncă, de continuarea studiilor, de intrarea în ucenicie sau de efectuarea unui stagiu. Aceasta este garanția pentru tineret. Propunerea Comisiei a fost adoptată de Consiliu în aprilie 2013. Prioritatea actuală este punerea în aplicare a acesteia;

– **investirea în tineri prin intermediul Fondului social european** - Fondurile structurale ale UE s-au dovedit, de-a lungul mai multor decenii, a fi un important catalizator în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și întărirea coeziunii sociale în Europa. Fondul social european(FSE) se ridică la aproape 80 de miliarde EUR pentru perioada 2007-2013. Statele membre în care nivelul șomajului în rândul tinerilor este deosebit de ridicat ar trebui să aloce o parte fixă a finanțărilor pentru prioritățile legate de combaterea șomajului în rândul tinerilor;

– **accelerarea punerii în practică a inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”** - această inițiativă se va adresa tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani care nu sunt încadrați profesional, nu urmează nici un program educațional sau de formare

– **sprijinirea mobilității forței de muncă în interiorul UE prin intermediul EURES** - Portalul EURES oferă acces la peste 1,4 milioane de locuri de muncă vacante și la aproape 31000 de angajatori înregistrați. Comisia a început o reformare de proporții pentru a spori capacitatea sistemului EURES de a răspunde la realitățile pieței muncii și pentru a consolida prioritatea acordată mobilității tinerilor, punând la dispoziția acestora atât locuri de muncă, cât și posibilități de a combina munca și învățarea, cum ar fi ucenicile. „Primul tău loc de muncă EURES” îi ajută pe tineri să găsească locuri de muncă în alte state membre prin furnizarea de sprijin financiar pentru cursuri de limbi străine și alte nevoi în materie

de formare, pentru cheltuielile de călătorie și programele de integrare în cazul recrutării de către un IMM.

– **adoptarea de măsuri vizând sprijinirea creării de locuri de muncă în viitorul imediat, în special de către IMM-uri, precum și încurajarea angajării tinerilor** - IMM-urile și în special microîntreprinderile reprezintă un motor deosebit de important al creării de locuri de muncă pentru tineri și, ca atare, ar trebui să se depună toate eforturile pentru a ajuta aceste întreprinderi să aibă acces la finanțarea de care au nevoie pentru a se dezvolta. În acest domeniu, instrumentele UE și, mai ales, Fondul european de dezvoltare regională joacă un rol important, atât în acordarea de sprijin direct IMM-urilor, cât și în cofinanțarea unei palete largi de instrumente financiare.

În multe dintre aceste domenii, bazele au fost puse. Prioritatea actuală este de a accelera și de a devansa punerea în aplicare. Reușita va depinde atât de voința politică a statelor membre, cât și de capacitatea sectorului privat de a crea oportunități pentru tineri. Așadar, statele membre sunt invitate să acorde o atenție sporită tineretului și să includă în structura programelor naționale axe bine finanțate și special dedicate ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, considerând că unele din principalele provocări pentru Uniunea Europeană sunt reprezentate de menținerea competitivității, intensificarea creșterii și reducerea șomajului.

Analizând Acordul de Asociere Uniunea Europeană – Republica Moldova observăm că în Titlul IV, Capitolul 23 se referă la COOPERAREA ÎN DOMENIILE EDUCAȚIE, INSTRUIRE, MULTILINGVISM, TINERET ȘI SPORT, ceea ce înseamnă că RM și UE vor coopera pentru a promova învățarea pe durata vieții, încuraja cooperarea și transparența la toate nivelele educației și instruirii, cu accent special pe învățământul superior. Părțile convin să coopereze în aspectele legate de tineret pentru a:

(a)consolida cooperarea și schimburile în domeniul politicii cu privire la tineret și educației neformale pentru tineri și pentru lucrătorii cu tineretul;

(b)facilita participarea activă a tuturor persoanelor tinere în societate;

(c)sușține mobilitatea persoanelor tinere și lucrătorilor cu tineretul drept mijloc de promovare a dialogului intercultural și de acumulare a cunoștințelor, deprinderilor și competențelor în afara sistemelor educaționale formale, inclusiv prin voluntariat;

(d)promova cooperarea dintre organizațiile de tineret pentru susținerea societății civile.

Așadar, tinerii sunt o prioritate pe Uniunea Europeană, ceea ce înseamnă că dacă Republica Moldova ar adera la UE tinerii noștri ar beneficia de multiple posibilități de a participa la desfășurarea unor proiecte de cooperare europeană ce vizează mobilitatea, multiculturalismul, multi-lingvismul, diversitatea, de a face parte din rețele transnaționale tematice. Ca cetățeni ai Uniunii noi, tinerii am avea posibilități de a studia în străinătate, de a ne bucura de avantajele libertății de circulație a persoanelor și de a ne forma ca cetățeni europeni.

În al doilea rând, tinerii ar beneficia de posibilitatea exercitării unei profesii într-unul din statele membre. Conform acquis-ului comunitar, o persoană care este calificată să practice o profesie în țara sa, va putea, de asemenea, să practice acea profesie și în alt stat membru al UE, în aceleași condiții cu cetățenii statului respectiv. De aceea, va urma o procedură de recunoaștere a calificării. De asemenea, tinerii, ar avea în mod automat drept de rezidență în alt stat membru al UE. Ei vor beneficia de același tratament ca cetățenii acelui stat membru al UE în care se deplasează, în ceea ce privește sistemul de asigurări sociale și de sănătate.

Accesul pe piața europeană va reprezenta pentru tineri accesul la o piață a muncii mult mai vastă, unde șansele de a găsi un loc de muncă vor crește, ca și numărul de profesii în general, întrucât vor apărea noi tipuri de meserii.

Bibliografie

1. Jinga I., Popescu A. *INTEGRAREA EUROPEANĂ. Dicționar de termeni comunitari*, - București, 2000;
2. Lupușor A., Cenușă D., Fală A. Quo vadis Moldova: Integrarea Europeană, Integrarea Euroasiatică sau status quo? Document de politici, - Chișinău, 2013;
3. COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR. Împreună pentru tinerii Europei. Apel la acțiune pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor, Bruxelles, 19.6.2013;
4. *Politica Europeană de Tineret*, 2010 / http://www.eurodesk.ro/politica_eu_tineret.php
5. http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm
6. <http://mts.ro/tineret/politici-pentru-tineret/parlamentul-european-politica-in-domeniul-tineretului/>

PAȘII SPRE INTEGRARE SI IMPACTUL LOR ASUPRA POPULAȚIEI

**Lazariu Tatiana ML 111, FIEB, UTM
Conducător științific: conf. univ. dr. Sava E.**

Obiectivul major al Republicii Moldova la momentul actual este aderarea la Uniunea Europeană. Guvernul de la Chișinău dorește ca cetățenii R.Moldova să beneficieze de securitate de ordin economic, politic, de prosperitate economică, pace în țară .

Cu pași mici însă siguri în atingerea scopului bine determinat Republica Moldova a efectuat până la momentul actual câțiva pași spre integrare, cei mai importanți pași au început :

➤ Cu 7 mai 2009 când Republica Moldova a participat la inițiativa Parteneriatului Estic contribuind activ la dezvoltarea dimensiunii bilaterale și a celei multilaterale.

➤ La 1 ianuarie 2010, Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline al Comunității Energetice Europene.

➤ În ianuarie 2011, Republica Moldova a primit Planul de acțiuni privind liberalizarea vizelor, care conține două seturi de condiții, care odată implementate vor contribui la instituirea unui regim fără vize între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

➤ Pe 24 ianuarie 2011 Republica Moldova a primit în mod oficial un plan de acțiuni pentru instituirea unui regim fără vize pentru călătoriile de scurtă ședere.

➤ La 1 mai 2011 a fost definit protocolul privind principiile generale pentru participarea R.Moldova la programele UE.

➤ Pe 26 iunie 2012 a fost semnat acordul privind aderarea Republicii Moldova la Spațiul Aerian Comun și Uniunea Europeană.

➤ În octombrie 2013, Consiliul European a anunțat că liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova ar putea fi stabilită deja în 2014.

➤ Pe 27 februarie 2014 Parlamentul European a votat în plenul reunit regulamentul care permite eliminarea vizelor de intrare